

Posudek vedoucího

Josef Šašek

Výchozí argumenty idealismu George Berkeleyho v Pojednání o principech lidského poznání a Třech dialozích mezi Hyladem a Filonooem

Bakalářská práce

UK FHS, Praha 2023

V samotném finále své bakalářské práce Josef Šašek uvádí: „George Berkeleyho je možno dnes chápat jako zdatného novověkého sofistu, jehož dva hlavní filosofické spisy nepřestávají šokovat čtenáře ani dnes. Jeho ústřední cíl se sice – jak se tato práce snažila předvést – argumentačně dokázat nepodařilo, neznamená to však, že berkeleyovský přístup nemůže svou smělostí a vynalézavostí inspirovat kohokoli i dnes. Jde totiž o přístup vpravdě filosofický.“ (s. 42)

Autor práce sám nepochybně náleží mezi ty, kdo byly berkeleyovským přístupem inspirování natolik, že po dobu několika let jeho filosofický odkaz studoval v žité fascinaci (zapeklitostí) cesty jeho myšlení, a u fascinace nezůstal, ale napsal samostatně promyšlenou bakalářskou práci, kterou máme posoudit. Vždy jsem oceňoval, že se autor pokoušel o živé filosofické myšlení, počínaje výbornou formulací Berkeleyho argumentů z *Principů* a *Dialogů*, které jen „otrocky“ (ale i to by v případě Berkeleyho byl výkon) nereprodukuje, ale pokouší se je interpretovat a kriticky zhodnotit, ale také v usilovném hledání „interpretačních partnerů“, s nimiž by sdílel a diskutoval ony „výchozí argumenty“ Berkeleyho idealismu. Na své cestě „sekundární literaturou“ snad nevynechal žádnou z akademicky relevantních tematizací v soudobé anglojazyčné filosofii.

Autor práce tvrdí: „Cílem této práce je vyjádřit základní výčet výchozích argumentů, které Berkeley ve svých dvou nejznámějších filosofických spisech uplatnil k tomu, aby z ontologického rozvrhu odstranil hmotnou substanci, tyto argumenty pak uvést do širších souvislostí a podrobit je základnímu rozboru s použitím sekundární literatury, zejména práce Georgese Dickera *Berkeley's Idealism*, částečně pak také práce Samuela C. Ricklesse *Berkeley's Argument for Idealism*. Tento rozbor argumentů tedy vychází z principů analytické filosofie, ale pokouší se je kontextualizovat širěji tak, aby zjevněji vynikly jak jejich předpoklady, tak jejich potenciální důsledky. Prostřednictvím tohoto přezkoumání chce tato práce odpovědět na otázku, zda Berkeley mohl prostřednictvím dobových filosofických nástrojů své současníky argumentačně přesvědčit, že jeho extrémní filosofický nárok je oprávněný.“ (s. 7 – 8) Skutečně se takto můžeme dostat na půdu „účinnosti“ dobových filosofických nástrojů ve věci legitimizace Berkeleyho „filosofického extrémismu“?

Předložená práce naplňuje požadavky kladené na bakalářskou práci s hodnocením **výborně**.

V Praze dne 17. 9. 2023

PhDr. Tomáš Kunca, Ph.D.

